

Yakın İlişkilerde Örtük Süreçler: Örtük Partner Tutumları ve İlişki Çıktıları

Ezgi Sakman¹

Bilkent Üniversitesi

Özet

Yakın ilişkiler sağlık ve iyi oluş hali üzerindeki etkileriyle yaşamın çok temel bir parçasını oluşturmakta, yetişkin hayatında özellikle romantik ilişkiler önemli bir yer tutmaktadır. Bu ilişkileri daha iyi anlamak için kişilerin öz bildirimine dayanan açık ölçümleri kullanmanın yanı sıra, istemsiz ve otomatik olarak gelişen ve zihinsel temsillerin farkındalık dışındaki bileşenlerini yansıttığı düşünülen örtük süreçleri de araştırmanın önemi son yıllarda giderek daha iyi fark edilmektedir. Bu derlemede, yakın ilişkiler alanında kullanılan örtük ölçümlerin kısaca tanıtılması ve bu ölçümlerle araştırılan örtük partner tutumlarının ilişki çıktıları ile bağlantısını inceleyen çalışmaların taranarak Türkçe alanyazına kazandırılması amaçlanmıştır. Derlenen çalışmaların sonuçları, örtük süreçlerin romantik ilişkilerin gelişiminde ve uzun vadede hayatta kalmasında önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Örtük partner tutumlarının, bağlanma yatkınlığı, ilişki doyumu, bağlılık, ilişkiden beklentiler, partnere duyulan güven ve ilişki davranışları gibi pek çok kritik faktör ile ilişkili olduğu görülmektedir. Yapılan çalışmalar ışığında, olumlu örtük partner tutumlarının pek çok ilişki çıktısı için koruyucu faktör olduğu anlaşılmaktadır. Derlemenin sonunda, örtük partner tutumları ölçümlerindeki güncel hususlar tartışılarak gelecek çalışmaların yoğunlaşabileceği alanlar işaret edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Örtük partner tutumları, örtük ölçüm yöntemleri, yakın ilişkiler, örtük süreçler, ilişki çıktıları

Abstract

With their influence on health and well-being, close relationships constitute a fundamental aspect of human life and romantic relationships hold an especially important role in adulthood. Recent years have witnessed an increasing awareness of the importance of investigating implicit processes, that occur automatically and effortlessly and that are thought to reflect the non-conscious aspects of mental representations, in addition to employing self-reported explicit measures for better understanding close relationships. The aim of the present review is to briefly introduce implicit measures that are used in close relationships literature and to review the studies that investigate the links between implicit partner attitudes and key relationship outcomes. The results of the reviewed studies reveal that implicit processes hold a key role in how romantic relationships develop and survive in the long-run. It becomes evident that implicit partner attitudes are closely related to several critical relationships factors, such as attachment tendencies, relationship satisfaction, commitment, expectations from the relationship, trust in partner, and relationship behaviors. Findings suggest that positive implicit partner attitudes is a protective factor for several key relationship outcomes. The contemporary issues in the measurement of implicit partner attitudes and avenues for future research are discussed at the end of the review.

Keywords: Implicit partner attitudes, implicit measures, close relationships, implicit processes, relationship outcomes

Yazışma Adresi: ¹Öğr. Gör. Dr. Ezgi Sakman, Bilkent Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Bilkent, Çankaya / Ankara, ezgi.sakman@bilkent.edu.tr, ORC-ID: 0000-0002-5974-6566

Gönderim Tarihi: 23.04.2020

Kabul Tarihi: 08.01.2021

Yakın ilişkiler insan hayatında çok önemli bir yer tutmaktadır, diğer insanlarla sosyalleşmek ve yakınlık hissetmek en temel psikolojik ihtiyaçlarımızdandır (bkz., Baumeister ve Leary, 1995; Bowlby, 1969/1982). Yetişkin hayatında özellikle romantik ilişkiler önem kazanmakta, pek çok insan mutlu bir romantik ilişki içinde olmayı önemli hayat hedefleri arasında saymaktadır (Roberts ve Robins, 2000). Başarılı ve tatminkar bir romantik ilişki içinde olmak, mutluluk ve iyi oluş hali (örn., Diener, Suh, Lucas ve Smith, 1999; Easterlin, 2003), sağlık ve uzun ömür (örn., House, Landis ve Umberson, 1988; Robles, Slatcher, Trombello ve McGinn, 2014) gibi pek çok olumlu yaşam çıktısı ile ilişkili bulunmuştur. Diğer yandan, yakın ilişkilerde stres yaşamak, yalnızlık (Cacioppo ve Patrick, 2008) ve depresyon (Beach, Sandeen, O'Leary ve Barlow, 1990) gibi ciddi sorunları yordamakta, insanlar psikoterapist ve danışmanlara en çok ilişki problemleri nedeniyle gittiklerini rapor etmektedir (Veroff, Douvan ve Kulka, 1981). Romantik ilişkilerin insan hayatındaki bu büyük yeri, yakın ilişkiler alanındaki çalışmaların son yıllarda giderek önem kazanmasına ve yaygınlaşmasına yol açmış, alanyazın giderek zenginleşmiş ve yakın ilişkilerin pek çok psikolojik değişken ile bağlantısı ortaya konmuştur (bir inceleme için bkz., Reis, Aron, Clark ve Finkel, 2013).

Yakın ilişkiler alanında yapılan çalışmalarda, psikoloji biliminin diğer bütün alanlarında olduğu gibi temel araştırma yöntemi olarak öz bildirim dayalı açık ölçümler (örn., anket, mülakat) geliştirilmiş ve kullanılmıştır. Ancak bu açık ölçümlerin önemli bir kısıtlılığı, bu yöntemlerin sadece katılımcıların beyanına dayalı olması ve bu yüzden kişisel ve/veya hassas konularda sosyal istenirlik kaygılarıyla (örn., toplumsal normlara uygun cevap verme, araştırmacıda kötü bir izlenim yaratmama) katılımcıların cevaplarında tamamen açık ve dürüst olmama riskinin yüksek olmasıdır (Ganster, Hennessey ve Luthans, 1983; Orne, 1962). Yakın ilişkiler gibi özel hayata dair araştırma soruları olan bir alan için bu risk doğal olarak daha da büyüktür. Öz bildirim dayalı açık ölçümlerin bir diğer kısıtlılığı da katılımcının rapor etmek istese dahi kendisinin bile farkında olmadığı, bilinçdışı gelişen örtük süreçleri kaçırmasıdır (Greenwald ve Banaji, 1995; Petty, Fazio ve Brinol, 2009). Yakın ilişkilerin duygusal yükü yüksek doğası ve partnerlerin birbirlerinin hayatının ne kadar içinde olduğu düşünüldüğünde, ilişkileri yöneten pek çok dinamiğin de farkında olunmayan bu bilinçdışı süreçlerden hayli etkileniyor olduğu öne sürülebilir. Fazio'nun (1990) Belirleyici Faktörler olarak Motivasyon ve Fırsat (MODE - Motivation and Opportunity as Determinants) Modeli, örtük tutumların otomatik tepkileri kontrol etmek için motivasyon ve/veya imkanın düşük olduğu durumlarda davranışları daha iyi yordayacağını öne sürmektedir

(bir inceleme için bkz., Fazio ve Olson, 2014). Özellikle uzun süreli yakın ilişkilerde otomatik tepkileri kontrol etmek için motivasyon ve öz kaynakların pek çok zaman yeterli olmayacağı göz önüne alındığında (bkz., Buck ve Neff, 2012; Bushman, DeWall, Pond ve Hanus, 2014), Fazio'nun modeline dayanarak yakın ilişkilerin, örtük süreçlerin fazlaca işlediği bir alan olduğu iddia edilebilir. Psikolojik tehdide (Dewitte, De Houwer, Buysse ve Koster, 2008; Mikulincer, Birbaum, Woddis ve Nachmias, 2000; Mikulincer, Gillath ve Shaver, 2002) ve bağlanma figürlerine (Mikulincer, Hirschberger, Nachmias ve Gillath, 2001) verilen tepkiler gibi bağlanma sisteminin önemli unsurlarının otomatik süreçlerin sonucunda oluştuğunu gösteren geçmiş çalışmalar da bu düşünceleri desteklemektedir. İşte bu sebeplerden ötürü, bu iki önemli kısıtlılığı aşmak için yakın ilişkiler alanında son yıllarda giderek daha fazla araştırmada örtük ölçümler kullanılmaya başlamıştır ve bu ölçümlerle incelenen ilişkiye ve partnere dair örtük değerlendirmeler yakın ilişkiler alanyazınında giderek daha çok önem kazanmaktadır (incelemeler için bkz., Andersen, Saribay ve Przybylinski, 2012; Baldwin, Lydon, McClure ve Etchison, 2010). Bu derlemenin amacı, örtük partner tutumlarını ölçmek için kullanılan yöntemleri tanıtmak ve yakın ilişkilerde örtük süreçleri inceleyen araştırmaları derleyerek Türkçe alanyazına kazandırmaktır. Bundan sonraki kısımlarda, önce örtük partner tutumları ve bu tutumları ölçmek için kullanılan yöntemler kısaca tanıtılacak, daha sonra örtük partner tutumları ve kritik ilişki faktörleri arasındaki bağlantıları araştıran çalışmalar taranacaktır. Son olarak, örtük partner tutumları ölçümlerindeki güncel hususlar tartışılarak gelecek çalışmaların yoğunlaşabileceği alanlar işaret edilecektir.

Örtük Partner Tutumları ve Ölçümleri

Örtük süreçler kavramı istemsiz, bilinçsiz ve bilişsel kaynak kullanmaksızın, otomatik olarak gerçekleşen, farkındalık dışı zihinsel süreçler ve tepkiler bütününe kapsamaktadır (Bargh, 1994; Greenwald ve Banaji, 1995; Shiffrin ve Schneider, 1977; Wegner ve Bargh, 1998). Sosyal biliş alanında yapılan çalışmalar, pek çok davranışın bilinçli farkındalığın dışında gelişen mekanizmaların sonucunda oluştuğunu göstermektedir (derlemeler için bkz., Dijksterhuis ve Bargh, 2001; Greenwald ve Banaji, 1995). İşte bu mekanizmaları objektif ve güvenilir bir biçimde ölçmek için geliştirilen *örtük ölçüm* yöntemleri, katılımcıların tam olarak neyin ölçüldüğünün farkında olmadıkları ve/veya kendilerinin konuya ilişkin duygu ve düşüncelerinin farkında olmadıkları durumlarda, kontrol edilemeyen otomatik tepkilerini kaydederek ölçme işlevi görmektedir. Örtük ölçümlerin, tutumlardan (örn., Greenwald ve Banaji, 1995) kalıp

yarıgılara (örn., Rudman, Greenwald ve McGhee, 2001), motivasyonlardan (örn., Bargh ve Chartrand, 1999) davranışlara (örn., Hofmann, Rauch ve Gawronski, 2007) kadar pek çok alanda insan psikolojisinin geleneksel öz bilime dayalı açık ölçümlerle yakalanamayan birçok yönünü geçerli ve güvenilir bir biçimde ölçebildiği gösterilmiştir (meta analiz ve derlemeler için bkz., Fazio ve Olson, 2003; Greenwald, Poehlman, Uhlmann ve Banaji, 2009; Nosek, Greenwald ve Banaji, 2007). Örtük ölçümlerin en önemli özelliği ve avantajı, katılımcıların neyin ölçüldüğüne dair farkındalıklarının ve tepkilerini kontrol etme olasılıklarının asgari düzeye indirmesi ve böylece açık ölçümlerin en büyük dezavantajı olan katılımcıların sosyal istenirlik nedeniyle gerçek tepkilerini gizlemesini engellemesidir. Katılımcıların kontrol edebildikleri değil, otomatik olarak gerçekleşen tepkilerini kaydeden bu ölçümler böylece bireylerin rapor etmek istemedikleri veya bazen kendilerinin bile farkında olmadığı duygu ve düşüncelerini anlama imkanı sunmaktadır ve bu yüzden de psikoloji araştırmalarında yüksek düzeyde ilgi çekmekte ve değerli görülmektedir.

Örtük ölçümler, zihinsel temsillerin anlaşılmasının kritik olduğu yakın ilişkiler alanındaki çalışmalarda da sıklıkla kullanılmaktadır. Yakın ilişkiler alanının temelini oluşturan Bağlanma Kuramı (Bowlby, 1969/1982, 1973, 1980) ve bu kuramın üzerine inşa edilen bağlanma stilleri ölçümleri (Ainsworth, Blehar, Waters ve Wall, 1978; Bartholomew ve Horowitz, 1991; Hazan ve Shaver, 1987) kişinin kendi benliğine ve bakım verene/partnere dair zihinsel temsillerinin özelliklerinin erken dönemdeki/yetişkinlikteki yakın ilişkilerin niteliğini ve kalitesini belirlediğini öne sürmektedir. Baldwin (1992) de İlişki Şemaları Modeli'nde, ilişki şemalarının bireyin hem kendine, hem partnerine, hem de ilişkisine dair zihinsel temsillerinden oluşan bir bütün olduğunu iddia etmiştir. Modelde, bu zihinsel temsillerin, bireyin partneriyle yaşadığı tekrarlanan kişilerarası deneyimlerin hem ifade edilebilir hem de ifade edilemez bileşenleriyle ilişkili olduğu önerilmiştir. İşte bu ifade edilebilir ve ifade edilemez bileşenleri ölçebilmenin, hem örtük ve açık partner tutumları arasındaki, hem de örtük partner tutumları ve diğer ilişki süreçleri arasındaki ilişkileri anlamak için gerekli köprüyü oluşturacağı iddia edilmiştir (LeBel ve Campbell, 2009). Gerçekten de, ilişkiye ve partnere dair değerlendirmeleri örtük ölçümler kullanılarak ölçmenin, ilişki süreçlerini anlamaya yönelik çok değerli bilgiler elde edilmesine imkan verdiği geçmiş araştırmalarla gösterilmiştir (bir inceleme için bkz., Baldwin ve ark., 2010).

Örtük partner tutumları farklı araştırmacılar tarafından benzer şekillerde kavramsallaştırılmıştır. Örtük tutumların psikoloji alanyazımına girmesine öncülük eden Greenwald ve Banaji (1995), örtük partner tutum-

larını bireyin partnerine veya partneriyle ilişkili sembollere karşı duyduğu spontane olumlu veya olumsuz duygular olarak tanımlamıştır. Benzer bir şekilde DeHart, Pelham ve Murray (2004) de örtük partner tutumlarını, hayattaki önemli kişilere yönelik zihindeki otomatik bağlantılar olarak kavramsallaştırmıştır. Diğer örtük değerlendirmelerde olduğu gibi, partnere yönelik örtük değerlendirmelerin de tutum objesi ile tekrarlanan etkileşimler sonucunda zaman içinde oluştuğu ve ilişkinin genel duygusal tonunu yansıttığı ortaya sürülmüştür (örn., Baldwin, 1992; Pietromonaco ve Barrett, 2000). Buna göre, kişi partneri ile tekrarlanan bir biçimde olumlu uyarınlar (örn., yakınlık, sıcaklık, güven, bakım) eşliğinde etkileşime girse, zihinde partnere yönelik otomatik temsiller olumlu şemalar halinde şekillenecektir. Tam tersine, eğer partner deneyimlerde tekrarlanan bir biçimde olumsuz uyarınlarla (örn., uzaklık, soğukluk, belirsizlik, reddedilme) eşleşirse, zihindeki otomatik bağlantılar olumsuz çağrışımlar halinde oluşacaktır. Partnere yönelik örtük tutumlar, işte bu otomatik değerlendirmelerin bütünü olarak kavramsallaştırılmıştır (bir inceleme için bkz., Andersen ve ark., 2012).

Örtük Çağrışım Testi (ÖÇT; Implicit Association Test-IAT)

Bu kavramsallaştırmalara uygun olarak, partnere yönelik örtük tutumlar genellikle partnerle ilişkili semboller (örn., partnerin ismi, fotoğrafı, lakabı) kullanılarak ölçülmüştür. En yaygın olarak kullanılan ölçümlerden biri, katılımcıların partneriyle ilişkili olan ve olmayan uyarınlara verdikleri tepkilerin süreleri ve niteliğidir (örn., Fincham, Garnier, Gano, Phillips ve Osborne, 1995). Bu yöntemin sık rastlanan bir örneği ve örtük tutum ölçümlerinin en yaygınlarından biri olan Örtük Çağrışım Testi (ÖÇT; Implicit Association Test-IAT), romantik partnere yönelik örtük değerlendirmeleri ölçmek için de sıkça kullanılmaktadır (örn., Zayas ve Shoda, 2005; Banse ve Kowalick, 2007). Greenwald, McGhee ve Schwartz (1998) tarafından geliştirilen ÖÇT, zihinde farklı kavramların farklı değerlendirmeler ile ne kadar yakından ilişkili olduğunu, katılımcılardan bir dizi kategoriye ayırma kararı vermesini isteyerek ölçen bir tepki süresi ve doğruluğu ölçümüdür. Test süresince bilgisayar ekranında çeşitli uyarınlar gören katılımcılardan bu uyarınları çeşitli kategorilere ayırmaları istenmektedir. Bu kategoriler iki kavram ("partner" ve "partner değil") ve iki değerlendirmeden ("iyi" ve "kötü") oluşmaktadır. Testin bir bloğunda ekranın bir tarafında "partner" ve "iyi" kategorileri beraber, diğer tarafında "partner değil" ve "kötü" kategorileri beraber verilmekte, diğer blokta bu eşleştirme tam tersi olarak verilmektedir. Bütün test boyunca ekranın ortasına çeşitli uyarınlar gelmekte ve her seferinde katılımcılardan bu uyarınları klavyedeki sağ veya sol ok tuşlarına basarak ekranın sağ veya sol ta-

rafındaki kategorilere mümkün olduğunca hızlı ve doğru bir şekilde ayırmaları istenmektedir. Söz konusu uyarılar rastgele sıralar halinde bazen partner ismi, bazen başka isim, bazen iyi anlam taşıyan kelimeler, bazen kötü anlam taşıyan kelimeler olarak verilmektedir. Zihinde daha sıkı bilişsel ilişkilendirmelerle bağlanmış kavramların birbirlerinin zihinsel aktivasyonunu ve hatırlanmasını kolaylaştırdıkları prensibine (Fazio, 1995; Fazio, Sanbonmatsu, Powell ve Kardes, 1986) dayanarak, her bir katılımcının partneri zihninde iyi değerlendirmelerle ne kadar güçlü bir şekilde ilişkili ise, “partner” kategorisi ile “iyi” kategorisinin beraber verildiği blokta vereceği kararların o kadar hızlı ve doğru olması beklenmekte, bu ölçümler de örtük partner tutumu olarak değerlendirilmektedir.

Örneğin, örtük partner tutumlarını ölçmek için ÖÇT’yi kullanan ilk çalışmada Zayas ve Shoda (2005), katılımcılardan öncelikle partnerlerinin ismini bilgisayara girmelerini istemiş ve daha sonra bu uyarıyı test sırasında kullanmıştır. Bu çalışmada, ÖÇT’nin prosedürüne uygun olarak katılımcılara testin bir bloğunda ekranın bir tarafında “partner” ve “iyi” kategorileri beraber, diğer tarafında “partner değil” ve “kötü” kategorileri beraber verilmiş, testin diğer bloğunda bu eşleştirme tam tersine çevrilmiştir. Her blokta katılımcılar ekranın ortasında rastgele sırayla bazen kendi partnerlerinin ismini, bazen partnerin cinsiyetine ait herhangi başka bir ismi (bu çalışmada örn., partner ismini John olarak vermeyen bir katılımcı için “John”), bazen iyi anlam taşıyan kelimeleri (bu çalışmada örn., başarı, sağlık, barış), bazen kötü anlam taşıyan kelimeleri (bu çalışmada örn., bomba, çürük, felaket) görmüş ve her bir uyarının ekranın sağındaki kategorilerden birine mi yoksa solundaki kategorilerden birine mi ait olduğuna klavye üzerindeki sağ veya sol ok tuşlarına basarak karar vermiştir.

Örtük partner tutumlarını ölçmek için ÖÇT’yi kullanan çalışmaların sonuçları partnere yönelik olumlu otomatik değerlendirmelerin olumsuz değerlendirmelere göre daha kolay yapıldığını göstermiştir (örn., Zayas, 2003; Zayas ve Shoda, 2005). Bu sonuçlar, partnerin zihindeki olumlu temsilinin otomatik olarak ortaya çıktığını düşündürmektedir. Banse ve Kowalick (2007) ise farklı kadın gruplarını karşılaştırdıkları çalışmalarında, partnerinden şiddet görmüş kadınların örtük partner değerlendirmelerinde olumsuz otomatik değerlendirmeleri olumlu değerlendirmelere göre daha kolay yaptıklarını bulmuştur. Bu da yakın ilişkilerdeki örtük süreçlerin hem olumlu hem de olumsuz çağrışımlar için söz konusu olduğunu göstermiştir. Yeni evli ve çocuksuz çiftlerin katıldığı ve ÖÇT’yi kullanan bir diğer çalışmada, partnerle geçmişte yaşanan olumlu veya olumsuz deneyimlerin, açık değil örtük partner tutumlarını etkilediği bulunmuştur (Murray, Holmes ve Pinkus, 2010). Bu bulgu,

yakın ilişkilerdeki dinamiklerin sadece açık ölçümlerle tamamen anlaşılamayacağını göstermesi bakımından önemlidir.

Duygusal Yükleme İşlemi (Affect Misattribution Procedure-AMP)

Bir başka örtük ölçüm yöntemi olarak tutum objesine ait bir uyarının çok kısa süre ile katılımcılara gösterilmesine dayanan Duygusal Yükleme İşlemi (Affect Misattribution Procedure-AMP), Payne, Cheng, Govorun ve Stewart (2005) tarafından geliştirilmiştir. Duygusal Yükleme İşlemi, olumlu bir görsel uyarının görülmesinin ardından bu uyarının yarattığı olumlu duyguların otomatik olarak daha sonra gelen uyarana yüklediğini ve bu örtük süreç sonucu arkadan gelen uyarana ait değerlendirmeleri olumlu yönde etkilediğini laboratuvar ortamında gösteren bir testtir. Bu test, örtük partner tutumu ölçümlerinde kullanıldığında partner ismi veya fotoğrafı olumlu görsel uyarı olarak sunulmaktadır. Test sırasında her bir denemede katılımcılara ilk önce görecekları fotoğraflara odaklanmamaları, bu fotoğrafların ardından görecekları Çin alfabesinden harf çizimlerine yoğunlaşmaları söylenmekte ve bu çizimin Çin alfabesinden ortalama bir harf çizimine göre daha mı güzel daha mı çirkin olduğuna karar vermeleri istenmektedir. Duygusal Yanlış Yükleme İşlemi gereği katılımcıların partnerlerini ne kadar olumlu değerlendirmiyorlarsa, partnerlerinin fotoğraflarının hemen ardından gördükleri Çin alfabesi harflerini de o kadar olumlu değerlendirmeleri beklenmektedir. Test sonunda partner uyarı koşulundaki Çin alfabesi harfi değerlendirmelerinin olumlu/olumsuz oranı hesaplanmakta ve bu oran örtük partner tutumunun ne kadar olumlu olduğunun ölçümü olarak değerlendirilmektedir.

Örneğin, Duygusal Yükleme İşlemi’ni yakın ilişkiler alanında kullanan ilk çalışmada, Banse (1999), katılımcılara öncelikle bir ankette partnerlerinin ismini sormuş ve daha sonra bu ismi test sırasında olumlu görsel uyarı olarak kullanmıştır. Test sırasında her bir denemede katılımcılar bir bilgisayar ekranında ilk önce ya partnerlerinin ismini ya da nötr bir kelimeyi (bu çalışmada “sokak” kelimesi) görmüştür. Daha sonra katılımcılara Çin alfabesinden rastgele bir harf gösterilmiş ve katılımcılardan bu gördükleri harfin ne kadar güzel olduğuna karar vermeleri istenmiştir.

Duygusal Yükleme İşlemi’ni partnere dair örtük tutumları ölçmek için kullanan çalışmalar (örn., Banse, 1999; Banse ve ark., 2013), partnere dair uyarıların yarattığı duygusal yüklemenin katılımcıların daha sonraki değerlendirmelerinin daha olumlu olmasına yol açtığını bulmuş ve böylece partnerlere yönelik olumlu örtük değerlendirmelerin başka nesne değerlendirmelerine de taşıdığı göstermiştir. Duygusal Yükleme İşlemi’ni eski

partnerlere yönelik tutumları ölçmek için kullanan bir araştırmada ise (Imhoff ve Banse, 2011), ayrılık sonrası başka bir partner bulamamış kişilerin, yeni bir ilişkiye başlamış kişilere göre eski partnerlerine dair daha olumlu örtük tutumlara sahip oldukları ve bu hala olumlu olan örtük değerlendirmelerin kişinin iyi oluş halini olumsuz yönde yordadığı bulunmuştur.

İsim-Harf Testi (Name-Letter Task-NLT)

Bir diğer yaygın kullanılan örtük ölçüm, katılımcılardan kendilerine rastgele gösterilen harfleri ne kadar sevdiğini belirtmelerinin istendiği İsim-Harf Testi'dir (Name-Letter Task-NLT) (Nuttin, 1985). Geçmiş çalışmalar, kendi isminin baş harflerini diğer harflere göre anlamlı seviyede daha olumlu değerlendirmenin örtük yüksek öz saygının bir ölçümü olduğunu göstermiştir (Nuttin, 1985). Bu testi partner isimlerine uyarlayarak Partner-İsim-Harf Test'ini (Partner-Name-Letter Task-PNLT) geliştiren DeHart ve arkadaşları (2004) ve LeBel ve Campbell (2009, 2013) de bireyin partnerinin isminin baş harflerine yönelik değerlendirmesini örtük partner tutumunun bir ölçümü olarak kullanmış ve katılımcıların partnerlerinin isimlerinin baş harflerini diğer harflere göre daha olumlu değerlendiklerini göstermiştir.

Bu çalışmalarda (DeHart ve ark., 2004; LeBel ve Campbell, 2009, 2013) öncelikle katılımcılar kendi isimlerinin ve partnerlerinin isimlerinin baş harflerini bilgisayara girmiştir. Daha sonra katılımcılara alfabenin bütün harfleri rastgele sıra ile bilgisayar ekranında gösterilmiş ve katılımcılardan her bir harften sonra bu harfi ne kadar sevdiğini bir ölçek üzerinde belirtmeleri istenmiştir.

Partner-İsim-Harf Test'ini kullanan diğer bir çalışmada DeHart, Pelham, Fiedorowicz, Carvallo ve Gabriel (2011), partnerlere dair örtük tutumların bireylerin kendilerine yönelik örtük tutumlarının bir parçası olduğunu göstermiştir. Yine bu yöntemi kullanan McNulty, Baker ve Olson (2014) da ortalama yaşı 26 olan yeni evli çiftleri üç yıl boyunca takip ettikleri boylamsal çalışmalarında, örtük partner tutumlarının bireylerin kendilerine yönelik örtük tutumlarındaki değişikliklerden etkilendiğini bulmuş ve böylece yakın ilişkilerin zihindeki benlik ve partner temsillerinin bir bileşimi olduğu kuramsallaştırmasına destek sağlamıştır.

Örtük Partner Tutumları ve Kritik İlişki Faktörleri ve Çıktıları

Örtük partner tutumlarının yakın ilişkiler alanındaki araştırmalar için ne kadar önemli olduğunu ortaya koyabilmek ve farklı örtük tutum ölçümlerinin yordayıcı geçerliğinin ne kadar yüksek olduğunu değerlendirmesini yapabilmek için bu örtük ölçümlerin bazı kritik ilişki faktörleri ve çıktıkları ile bağlantılarını araştırmak gerek-

lidir. Yakın ilişkiler alanı için önemli bilgiler veren bu değişkenlerin örtük ölçümlerle ilişkisinin kurulması, bu örtük ölçümlerin alan için değerli bilgiler verme potansiyelini ortaya koyacaktır.

Yakın ilişkiler için en önemli faktörlerden biri bağlanma figürleriyle yaşanan deneyimlerin doğasına göre oluşan farklı bağlanma yatınlıklarıdır. Tekrarlanan ilişki yaşantılarıyla partnerinin duyarlı ve güvenilir, kendisinin de sevmeye layık ve değerli olduğunu içselleştiren yetişkinler güvenli bağlanma örüntüsü gösterirken, hem kendisi hem de ilişki partneri için bu olumlu zihinsel temsilleri geliştiremeyen bireyler için güvensiz bağlanma örüntüsünden söz edilebilir (Mikulincer ve Shaver, 2016). Güvensiz bağlanma yatınlığı olan yetişkinlerden, partnerini kaybetmekten ve yalnız kalmaktan aşırı derecede korkan ve kendisini sevmeye layık görmeyenler yüksek bağlanma kaygısı gösterirken; partnerine güven duymakta ve ona yakınlaşmakta sorun yaşayan, yakın ilişkilerinde belli bir mesafeyi koruma ihtiyacı fazlaca olanlar yüksek bağlanma kaçınması gösterir. Bu bağlanma yatınlıkları pek çok ilişki çıktısı ile anlamlı düzeyde ilişkilidir. Güvenli bağlanan bireylerin yakın ilişki başlatma ve sürdürmede daha başarılı oldukları, güvensiz bağlanmanın ise problemli yakın ilişkiler ile ilintili olduğu geçmiş çalışmalarla gösterilmiştir (kapsamlı bir derleme için bkz., Mikulincer ve Shaver, 2016). Araştırmalarda, güvenli bağlanan bireylerin yakın ilişkilerle ilgili daha olumlu inançlara sahip, yakınlık kurmada daha rahat, ilişkiye daha bağlı ve partnerleriyle yaşadıkları sorunları çözmede daha başarılı oldukları, ayrıca ilişkiden daha yüksek doyum aldıkları ve ilişkilerinin daha uzun sürdüğü görülmektedir. Güvensiz bağlanan bireylerde ise bunların tersi sonuçlar rapor edilmiştir. Özellikle, bağlanma kaygısı yüksek bireyler, başarılı bir ilişki yürütmek konusunda kendine güvensiz, aşırı kontrolcü ve kıskanç olarak rapor edilirken; bağlanma kaçınması yüksek bireyler, yakınlık kurmak konusunda isteksiz, sadakatsizliğe yatkın ve ilişkiden çıkma konusunda aceleci olarak bulunmuştur (bkz., Mikulincer ve Shaver, 2016). İlişki kalitesi ve diğer ilişki çıktıkları ile bu denli yakından ilintili olan bağlanma yatınlıkları, örtük partner tutumları ile bağlantıları bakımından da incelenmiştir. Zayas ve Shoda (2005), bu alanda yapılan ilk çalışmada örtük partner tutumlarının bireylerin romantik bağlanma yatınlıkları ile anlamlı düzeyde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Bu çalışmanın sonuçları, bağlanma alanyazınındaki geçmiş çalışmalarla uyumlu olarak, güvenli bağlanmanın güvensiz bağlanmaya göre daha olumlu otomatik partner tutumları ile ilişkili olduğunu göstermiştir. Banse ve Kowalick (2007) de olumlu örtük partner tutumları ile güvenli bağlanma stili arasında anlamlı bir ilişki rapor etmiştir. Kişinin ilişkilerle ilgili olumlu içsel çalışan modelleri (Mikulincer ve Shaver,

2016; Shaver ve Mikulincer, 2002) ile karakterize güvenli bağlanmanın, otomatik partner değerlendirmelerinin de olumlu olmasını yordadığını gösteren bu sonuçlar, bağlanma alanyazını ile uyum göstermektedir.

Romantik ilişkilerde en önemli çıktılardan biri ilişki doyumdur. İlişki doyumu, bireyin partnerine ve genel olarak ilişkisine dair bütün öznel değerlendirmesi olarak tanımlanır (Keizer, 2013). Bireylerin ilişkilerindeki mutluluk ve tatmin seviyeleri, ilişki doyumu kavramı ile ölçülür ve ilişki doyumu, ilişkinin kalitesini ve geleceğini yordayan en önemli faktörlerden biridir. Geçmiş araştırmalar, ilişkiden doyum alamamanın ilişkinin dağılmasında yüksek risk teşkil ettiğini göstermiştir (örn., Gottman ve Levenson, 1992). Proulx, Helms ve Buehler (2007) de yaptıkları meta-analizde ilişki doyumunun sadece ilişki çıktıları için değil, genel hayat doyumu ve mutluluk için de kritik bir faktör olduğunu göstermiştir. Düşük ilişki doyumu, depresif semptomlar, psikolojik rahatsızlıklar ve düşük öz saygı ile de ilişkilendirilmiştir (bir meta-analiz için bkz., Whisman, 2001). Bu kritik ilişki değişkeni örtük partner tutumları ile bağlantısı bakımından da araştırılmıştır. Enlemesine kesitsel çalışmalarda alınan örtük ölçümlerde, daha olumlu partner tutumu olan kişiler daha yüksek ilişki doyumu rapor etmiştir (LeBel ve Campbell, 2009). Ayrıca boylamsal çalışmalarda da daha olumlu örtük partner tutumlarının ilerleyen 21 gün içinde (LeBel ve Campbell, 2009), ve üç ay (Scinta ve Gable, 2007) ve dört yıl sonra (McNulty, Olson, Meltzer ve Shaffer, 2013) alınan açık ölçümlerde daha yüksek ilişki doyumunu yordadığı bulunmuştur. İlişki doyumunun bireyin partneri ve ilişkisi ile olan mutluluğunu ve ilişkinin devamını yordayan en önemli faktörlerden biri olduğu (Durante, Eastwick, Finkel, Gangestad ve Simpson, 2016) göz önünde bulundurulduğunda, daha olumlu örtük tutumlara sahip olanın aynı zamanda gelecekte daha az ilişki problemi yaşama (McNulty ve ark., 2013) ve daha düşük ayrılma olasılığı ile ilişkilendirilmiş olması (LeBel ve Campbell, 2009; Lee, Rogge ve Reis, 2010; Zayas ve Shoda, 2005) anlam kazanmaktadır.

Örtük partner tutumları, ilişki doyumunun yanı sıra başka pek çok kritik ilişki çıktısı ile de ilintili bulunmuştur. Zayas ve Shoda (2005) olumlu örtük partner tutumlarının ilişkide daha yüksek bağlılık ve ilişkinin geleceğinden daha olumlu beklentiler içinde olma ile ilişkili olduğunu göstermiştir. Ortalama ilişki süresi yaklaşık bir yıl olan genç üniversite öğrencisi çiftlerin katıldığı bir çalışmada da örtük partner tutumları daha olumlu olan katılımcılar aynı zamanda riskli durumlarda partnerlerine güvenme konusunda daha istekli olduklarını rapor etmiştir (Murray ve ark., 2011). Romantik ilişkide bağlılık (Sprecher ve Cate, 2004) ve doyum (Bodenmann, Ledermann ve Bradbury, 2007) için kritik bir

faktör olan cinsellik de olumlu örtük partner tutumları ile ilişkili bulunmuştur. Çoğunluğu (%75) çocuk sahibi olan evli çiftlerle yapılan bir çalışmada, hem cinsel ilişkinin frekansı (Hicks, McNulty, Meltzer ve Olson, 2016) hem de cinsel ilişki sırasında orgazm olma sıklığı (Hicks, McNulty, Meltzer ve Olson, 2018), partnerine karşı örtük tutumları daha olumlu olan katılımcılar tarafından daha yüksek olarak rapor edilmiştir.

Bireylerin partnerlerine dair otomatik değerlendirmeleri, ilişki içerisinde nasıl davrandıkları ile de anlamlı düzeyde ilişkilidir. Hem katılımcıların her günkü davranışlarını rapor ettikleri günlük çalışmalarında (LeBel ve Campbell, 2013), hem de katılımcıların partnerleri ile etkileşimlerinin gözlemlendiği laboratuvar çalışmalarında (Faure, Righetti, Seibel ve Hofmann, 2018) pozitif örtük partner tutumları, partnere sevgi göstermek, partnerle zaman geçirmek için özel çaba harcamak, bir tartışma sırasında konuşmaya açık olmak gibi olumlu ilişki davranışlarında bulunmayı yordamıştır. Bu sonuçlar, partnere dair olumlu zihinsel temsillerin sadece tutum değil davranış boyutunda da ilişki için önemli bir faktör olduğuna işaret etmektedir.

Olumlu örtük partner tutumları, aynı zamanda ilişkide kırılma riski yüksek kişiler için bir koruyucu faktör işlevi görüyor olabilir. Ortalamada yaklaşık yedi yıldır evli olan çiftlerle yapılan bir günlük çalışmada, öz saygısı düşük olan katılımcılar, partnerlerinden aldıkları bakımı düşük algıladıkları günlerin ertesi günlerinde, eğer örtük partner tutumları daha olumlu ise, hem partnerlerinin reddedici ve bencil davranışlar içinde bulunma olasılıklarını daha düşük olarak algılamış, hem de kendileri ilişki için zararlı bu davranışlarda daha az sıklıkla bulunmuşlardır (Murray, Gomillion, Holmes ve Harris, 2015). Bu sonuçlar, ilişkilerdeki örtük süreçlerin kırılma riski için reddedilme hassasiyetlerini düzenlemek ve ilişkiyi zedeleme riski olan davranışlardan kaçınmak için koruyucu bir mekanizma işlevi görerek ilişkinin hayatta kalma şansını artırıyor olabileceğini düşündürmektedir.

Örtük partner tutumlarının kritik ilişki çıktıları ile bağlantılarını ortaya koyan bu korelatif çalışmaların yanı sıra, deneysel çalışmalar söz konusu tutumların ilişki çıktıları üzerindeki etkisini de araştırmıştır. Katılımcılara partnerlerinin isimlerini pozitif veya nötr kelimelerle eşleştirerek göstermek suretiyle partnerlere dair otomatik zihinsel temsillerin manipüle edildiği bir deneysel çalışmada, partnerlerinin isimlerini pozitif kelimelerle beraber gören katılımcılar, kendilerini partnerlerine daha yakın hissettiklerini ve partnerlerine daha çok güvendiklerini rapor etmiştir (Murray ve ark., 2011). Benzer bir deneysel desenle katılımcılara partnerlerinin fotoğraflarını pozitif veya nötr uyarılarla eşleştirerek gösteren McNulty, Olson, Jones ve Acosta (2017), partnerlerinin

fotoğraflarını pozitif uyarılarla birlikte gören katılımcıların partnerlerine yönelik örtük tutumlarının deneyin başında ölçülen örtük tutumlara kıyasla daha pozitif hale geldiğini ve bu iyileşmenin sekiz haftanın sonunda ilişki doyumunda artışa neden olduğunu bulmuştur. Bu bulgu, deneyin başında partnere yönelik örtük tutumun olumlu veya olumsuz olmasından bağımsız olarak gözlemlenmiştir. Bu da, partnere yönelik otomatik zihinsel temsillerin başlangıçtaki içerikleri ne olursa olsun, partnerin olumlu uyarılarla eşleştirildiğinde daha olumluya doğru evrilebildiğini düşündürmektedir. Bu bağlamda, bu deneysel çalışmalardan elde edilen sonuçlar, örtük partner tutumlarının ve dolayısıyla da ilişki çıktılarının iyileştirilmesi için kritik öneme sahip bilgiler vermektedir.

Tartışma

Yakın ilişkiler, iyi oluş hali ve sağlık üzerindeki etkileriyle yetişkin yaşamının çok önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Yakın ilişkileri daha iyi anlamakta, bu ilişkilerdeki örtük süreçleri araştırmanın önemi son yıllarda giderek daha iyi fark edilmektedir. Bu derlemede yakın ilişkiler alanında kullanılan örtük ölçümlerin kısaca tanıtılması ve bu ölçümlerle araştırılan örtük partner tutumlarının ilişki çıktıları ile bağlantısını inceleyen çalışmaların taranarak Türkçe alanyazına kazandırılması amaçlanmıştır.

Yukarıda özetlenen çalışmaların gösterdiği gibi, örtük süreçler romantik ilişkilerin gelişiminde ve uzun vadede hayatta kalmasında önemli bir rol oynamaktadır ve örtük partner tutumları pek çok kritik ilişki çıktısı ile ilişkilidir. Olumlu örtük partner tutumları, pek çok ilişki çıktısı için koruyucu faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sonuçlar, örtük ölçümlerin yakın ilişkiler araştırmaları için konunun doğası gereği çok değerli ölçüm araçları olduğunu göstermektedir. Bununla beraber, örtük ve açık ölçümlerin arasındaki ilişki uzun zamandır tartışma konusu olmuştur (bkz., Fazio ve Olson, 2003) ve bu durum yakın ilişkiler alanyazını için de geçerlidir. İki ölçüm biçimi arasında tutarlılık rapor eden çalışmalar, hem örtük hem de açık partner tutumlarının arasında anlamlı ilişkiler bulmuştur (örn., Banse ve Kowalick, 2007; LeBel ve Campbell, 2013). Kimi araştırmacılar, örtük partner tutumlarının açık partner tutumlarına göre daha yordayıcı olduğunu dahi rapor etmiştir (McNulty ve ark., 2013). Ancak örtük ve açık partner ölçümleri arasında korelasyon bulmayan çalışmalar da vardır (örn., Banse ve ark., 2013; Eastwick, Eagly, Finkel ve Johnson, 2011; Hicks ve ark., 2016, 2018; McNulty ve ark., 2014). Greenwald ve arkadaşları da (2009) yaptıkları meta-analizde, yakın ilişkiler alanındaki çalışmalarda örtük ölçümlerle açık ölçümler arasındaki korelasyonların diğer alanlardakilere kıyasla daha düşük olduğunu bulmuştur.

Bu bakımdan, alanyazında örtük ve açık ölçümler arasındaki uyum konusunda çelişkili sonuçlar olduğunu söylemek mümkündür. Her ne kadar Maniaci (2015) örtük ve açık ölçümler arasındaki bu uyumsuzluğun örtük ölçümlerin geçersiz olduğuna dair bir işaret olmadığını iddia etse de, bu uyumsuzluğun derinlemesine araştırılmasının ve altında yatan faktörlerin ortaya çıkarılmasının örtük ölçümlerin güvenilirliğini artıracığı şüphesizdir.

Örtük ölçümlerle açık ölçümler arasındaki bu tutarsızlığın yanı sıra, alanyazında kullanılan çok sayıda örtük ölçüm olması ve bu ölçümlerin iç tutarlılıklarının büyük varyans göstermesi (bkz., Bosson, Swann ve Pennebaker, 2000) hangi örtük ölçümün diğerlerine göre daha güvenilir olduğu sorusunu ortaya çıkarmaktadır. Hali hazırda alanyazında yakın ilişkiler alanında kullanılan örtük ölçümleri kapsayıcı bir çalışma ile karşılaştıran ve hangi ölçümün daha tutarlı, geçerli ve güvenilir olduğunu ortaya koyan bir çalışma bulunmamaktadır. Yakın ilişkiler alanında kullanılan belli başlı örtük ölçümleri bir arada boylamsal bir araştırma deseni içinde kullanarak hangi örtük ölçümün/ölçümlerin psikometrik özelliklerinin daha iyi olduğunu ve önemli ilişki çıktıları daha güçlü bir şekilde yordadığını tespit edecek çalışmalar alan için çok değerli olacaktır.

Örtük partner tutum ölçümleriyle ilgili bir diğer önemli husus, bu ölçümlerin çoğunlukla örtük tutumları negatiften pozitif giden tek boyutlu bir düzlemde kavramsallaştırması ve ölçmesidir (örn., Banse, 1999; Banse ve Kowalick, 2007; McNulty ve ark., 2013; Murray ve ark., 2010; Scinta ve Gable, 2007; Zayas ve Shoda, 2005). Halbuki, partnerlerle yaşanan hem olumlu (örn., destek, bakım, ilgi) hem de olumsuz (örn., çatışma, hayal kırıklığı, reddedilme) deneyimleri (örn., Gable ve Reis, 2001; Murray, Holmes ve Collins, 2006) yansıtın duygusal karmaşıklık, partnerlere dair zihinsel temsilleri tanımlayan en önemli özelliklerdendir (Andersen ve Cole, 1990; Andersen ve Chen, 2002). Son zamanlarda yapılan çalışmalar da bağlanma figürleri ile ilgili örtük tutumların yüksek derece olumlu olmakla beraber, olumsuzluk da barındırdığını, yani bağlanma figürlerinin zihinde hem olumlu hem de olumsuz örtük değerlendirmeleri aynı anda aktive ettiğini göstermiştir (Zayas ve Shoda, 2015; ayrıca bkz., Zayas, Surenkok ve Pandey, 2017). Örtük partner tutumlarının hem olumlu hem de olumsuz bileşenlerinin olması, zihnin biri çekici diğeri itici uyarılara karşı hassas olan iki bağımsız nöral sistem ile çalıştığını ortaya koyan modeller (bkz., Cacioppo, Berntson, Norris ve Gollan, 2011) ile uyumludur. İleride yapılacak çalışmalarda örtük partner tutumlarının hem olumlu hem de olumsuz bileşenlerinin ayrı ayrı incelenerek kritik ilişki değişkenleri ile bağlantılarının ortaya konması, yakın ilişkilerdeki örtük süreçlerin daha bütüncül olarak ele alınması için önemli olacaktır.

Yakın ilişkilerdeki örtük süreçler alanında araştırılmayı bekleyen bir diğer husus da partnere yönelik örtük tutumların partnerle yaşanan yeni deneyimlere dayalı olarak zihinde oluşan yeni bağlantılar sonucu ne hızla yenilendiğidir (bkz., Cone, Mann ve Ferguson, 2017). Ayrıca bu örtük tutumların değişmesinde eski deneyimlerin mi yoksa yeni deneyimlerin mi daha büyük ağırlığa sahip olduğu önemli bir araştırma sorusudur. Örtük tutumlar alanındaki erken dönem kuramlar, örtük tutumların açık tutumlara göre daha zor değiştiğini, bu yüzden de yeni yaşantılardan daha az etkilendiğini iddia etmişti (bkz., Greenwald ve Banaji, 1995). Ancak yakın zamanda yapılan görgül çalışmalar örtük tutumların, var olan tutumlarla çelişen tek bir yeni bilgiye bile hassas olarak yenilenebildiğini göstermektedir (Cone ve ark., 2017; Gawronski, Morrison, Phills ve Galdi, 2017). Yakın ilişkilerde de, yaşanan yeni deneyimlerin, eski deneyimlerle de etkileşim halinde olmak üzere, örtük partner tutumları üzerinde etkisi olacağı düşünülebilir.

Tüm bu yeni araştırma soruları ve halihazırdaki bulgular düşünüldüğünde, yakın ilişkilerdeki örtük süreçleri araştırmanın ve örtük partner tutumlarına çalışmalarda yer vermenin önemi anlaşılmaktadır. İnsan hayatında çok kritik bir yer tutan yakın ilişkileri daha iyi anlamak için otomatik süreçleri araştırmaların temel bir parçası olarak görmek alan için faydalı olacaktır.

Kaynaklar

- Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). *Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Andersen, S. M., & Chen, S. (2002). The relational self: An interpersonal social-cognitive theory. *Psychological Review*, *109*, 619-645. doi: 10.1037/0033-295x.109.4.619
- Andersen, S. M., & Cole, S. W. (1990). "Do I know you?": The role of significant others in general social perception. *Journal of Personality and Social Psychology*, *59*, 384-399. doi: 10.1037/0022-3514.59.3.384
- Andersen, S. M., Saribay, S. A., & Przybylinski, E. (2012). Social cognition in close relationships. S. T. Fiske, & C. N. Macrae (Ed.), *The SAGE handbook of social cognition* içinde (350-371). Thousand Oaks, CA: Sage Press.
- Baldwin, M. W. (1992). Relational schemas and the processing of social information. *Psychological Bulletin*, *112*, 461-484. doi: 10.1037/0033-2909.112.3.461
- Baldwin, M. W., Lydon, J. E., McClure, M. J., & Etchison, S. (2010). Measuring implicit processes in close relationships. B. Gawronski, & B. K. Payne (Ed.), *Handbook of implicit social cognition: Measurement, theory, and applications* içinde (426-444). New York, NY: Guilford Press.
- Banse, R. (1999). Automatic evaluation of self and significant others: Affective priming in close relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, *65*, 272-281. doi: 10.1177/0265407599166007
- Banse, R., Imhoff, R., Steffens, M., Schramm, N., Rösch, A., Roberts, M., & Stangier, U. (2013). Partner-AMP and well-being: Evidence for an implicit secure base script? *Personal Relationships*, *20*, 140-154. doi: 10.1111/j.1475-6811.2012.01401.x
- Banse, R., & Kowalick, C. (2007). Implicit attitudes towards romantic partners predict well-being in stressful life conditions: Evidence from the antenatal maternity ward. *International Journal of Psychology*, *42*, 149-157. doi: 10.1080/00207590601067037
- Bargh, J. A. (1994). The four horsemen of automaticity. R. S. Wyer, & T. K. Srull (Ed.), *Handbook of social cognition* içinde (1-40). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Bargh, J. A., & Chartrand, T. L. (1999). The unbearable automaticity of being. *American Psychologist*, *54*, 462-479. doi: 10.1037/0003-066X.54.7.462
- Bartholomew, K., & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: A test of four category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, *61*, 226-244. doi: 10.1037/0022-3514.61.2.226

- Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1995). The need to belong: Desire for interpersonal attachment as a fundamental human motivation. *Psychological Bulletin*, *117*, 497-529. doi: 10.1037/0033-2909.117.3.497
- Beach, S. R. H., Sandeen, E., O'Leary, K. D., & Barlow, D. H. (1990). *Depression in marriage: A model for etiology and treatment*. New York: Guilford Press.
- Bodenmann, G., Ledermann, T., & Bradbury, T. N. (2007). Stress, sex, and satisfaction in marriage. *Personal Relationships*, *14*, 551-569. doi: 10.1111/j.1475-6811.2007.00171.x
- Bosson, J. K., Swann, W. B., & Pennebaker, J. W. (2000). Stalking the perfect measure of implicit self-esteem: The blind men and the elephant revisited? *Journal of Personality and Social Psychology*, *79*, 631-643. doi: 10.1037//0022-3514.79.4.631
- Bowlby, J. (1973). *Attachment and loss: Vol. II. Separation: Anxiety and anger*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1980). *Attachment and loss: Vol. III. Loss: Sadness and depression*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1982). *Attachment and loss: Vol. I. Attachment* (Gözden geçirilmiş baskı). New York: Basic Books. (Orijinal baskı 1969)
- Buck, A. A., & Neff, L. A. (2012). Stress spillover in early marriage: The role of self-regulatory depletion. *Journal of Family Psychology*, *26*, 698-708. doi: 10.1037/a0029260
- Bushman, B. J., DeWall, C. N., Pond, R. S., Jr., & Hanus, M. D. (2014). Low glucose relates to greater aggression in married couples. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, *111*, 6254-6257. doi: 10.1073/pnas.1400619111
- Cacioppo, J. T., & Patrick, W. (2008). *Loneliness*. New York, NY: W.W. Norton.
- Cacioppo, J. T., Berntson, G. G., Norris, C. J., & Gollan, J. K. (2012). The evaluative space model. P. A. M. Van Lange, A. W. Kruglanski, & E. T. Higgins (Ed.), *Handbook of theories of social psychology* içinde (Cilt. 1, 50-72). Thousand Oaks, CA: Sage Publications Ltd.
- Cone, J., Mann, T. C., & Ferguson, M. J. (2017). Changing our implicit minds: How, when, and why implicit evaluations can be rapidly revised. J. M. Olson (Ed.) *Advances in experimental social psychology* içinde (Cilt. 56, 131-199). San Diego, CA: Academic Press.
- DeHart, T., Pelham, B., Fiedorowicz, L., Carvallo, M., & Gabriel, S. (2011). Including others in the implicit self: Implicit evaluation of significant others. *Self and Identity*, *10*, 127-135. doi: 10.1080/15298861003687880
- DeHart, T., Pelham, B., & Murray, S. (2004). Implicit dependency regulation: Self-esteem, relationship closeness, and implicit evaluations of close others. *Social Cognition*, *22*, 126-146. doi: 10.1521/soco.22.1.126.30986
- Dewitte, M., De Houwer, J., Buysse, A., & Koster, E. H. W. (2008). Proximity seeking in adult attachment: Examining the role of automatic approach avoidance tendencies. *British Journal of Social Psychology*, *47*, 557-573. doi: 10.1348/014466607X265148
- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E., & Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychological Bulletin*, *125*, 276-302. doi: 10.1037/0033-2909.125.2.276
- Dijksterhuis, A., & Bargh, J. A. (2001). The perception-behavior expressway: Automatic effects of social perception on social behavior. *Advances in Experimental Social Psychology*, *33*, 1-40. doi: 10.1016/S0065-2601(01)80003-4
- Durante, K. M., Eastwick, P. W., Finkel, E. J., Gangestad, S. W., & Simpson, J. A. (2016). Pair-bonded relationships and romantic alternatives: Toward an integration of evolutionary and relationship science perspectives. J. M. Olson, & M. P. Zanna (Ed.), *Advances in Experimental Social Psychology* içinde (1-74). Burlington, MA: Academic Press.
- Easterlin, R. A. (2003). Explaining happiness. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, *100*, 11176-11183. doi: 10.1073/pnas.1633144100
- Eastwick, P. W., Eagly, A. H., Finkel, E. J., & Johnson, S. E. (2011). Implicit and explicit preferences for physical attractiveness in a romantic partner: A double dissociation in predictive validity. *Journal of Personality and Social Psychology*, *101*, 993-1011. doi: 10.1037/a0024061
- Faure, R., Righetti, F., Seibel, M., & Hofmann, W. (2018). Speech is silver, nonverbal behavior is gold: How implicit partner evaluations affect dyadic interactions in close relationships. *Psychological Science*, *29*, 1731-1741. doi: 10.1177/0956797618785899
- Fazio, R. H. (1990). Multiple processes by which attitudes guide behavior: The MODE model as an integrative framework. M. P. Zanna (Ed.), *Advances in experimental social psychology* içinde (Cilt. 23, 75-109). New York, NY: Academic Press.
- Fazio, R. H. (1995). Attitudes as object-evaluation associations: Determinants, consequences, and correlates of attitude accessibility. R. E. Petty ve J. A. Krosnick (Ed.), *Attitude strength: Antecedents and consequences* içinde (247-282). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Fazio, R. H., & Olson, M, A. (2003). Implicit measures in social cognition research: Their meaning and use. *Annual Review of Psychology*, *54*, 297-327. doi: 10.1146/annurev.psych.54.101601.145225

- Fazio, R. H., & Olson, M. A. (2014). The MODE model: Attitude-behavior processes. J. W. Sherman, B. Gawronski, & Y. Trope (Ed.), *Dual-process theories of the social mind* içinde (155-171). New York, NY: Guilford Press.
- Fazio, R. H., Sanbonmatsu, D. M., Powell M. C. ve Kardes, F. R. (1986). On the automatic activation of attitudes. *Journal of Personality and Social Psychology*, *50*, 229-38. doi: 10.1037//0022-3514.50.2.229
- Fincham, F. D., Garnier, P. C., Gano-Phillips, S., & Osborne, L. N. (1995). Preinteraction expectations, marital satisfaction, and accessibility: A new look at sentiment override. *Journal of Family Psychology*, *9*, 3-14. doi: 10.1037/0893-3200.9.1.3
- Gable, S. L., & Reis, H. T. (2001). Appetitive and aversive social interaction. J. H. Harvey, & A. Wenzel (Ed.), *Close romantic relationships: Maintenance and enhancement* içinde (169-194). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Ganster, D. C., Hennessey, H. W., & Luthans, F. (1983). Social desirability response effects: Three alternative models. *Academy of Management Journal*, *26*, 321-331. doi: 10.2307/255979
- Gawronski, B., Morrison, M., Phills, C. E., & Galdi, S. (2017). Temporal stability of implicit and explicit measures: A longitudinal analysis. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *43*, 300-312. doi: 10.1177/0146167216684131
- Gottman, J. M., & Levenson, R. W. (1992). Marital processes predictive of later dissolution: Behavior, physiology and health. *Journal of Personality and Social Psychology*, *63*, 221-233. doi: 10.1037/0022-3514.63.2.221
- Greenwald, A. G., & Banaji, M. R. (1995). Implicit social cognition: Attitudes, self-esteem, and stereotypes. *Psychological Review*, *102*, 4-27. doi: 10.1037/0033-295X.102.1.4
- Greenwald, A. G., McGhee, D. E., & Schwartz, J. L. K. (1998). Measuring individual differences in implicit cognition: The Implicit Association Test. *Journal of Personality and Social Psychology*, *74*, 1464-1480. doi: 10.1037/0022-3514.74.6.1464
- Greenwald, A. G., Poehlman, T. A., Uhlmann, E., & Banaji, M. R. (2009). Understanding and using the Implicit Association Test: III. Meta-analysis of predictive validity. *Journal of Personality and Social Psychology*, *97*, 17-41. doi: 10.1037/a0015575
- Hazan, C., & Shaver, P. R. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, *52*, 511-524. doi: 10.1037/0022-3514.52.3.511
- Hicks, L. L., McNulty, J. K., Meltzer, A. L., & Olson, M. A. (2016). Capturing the interpersonal implications of evolved preferences? Frequency of sex shapes automatic, but not explicit, partner evaluations. *Psychological Science*, *27*, 836-847. doi: 10.1177/0956797616638650
- Hicks, L. L., McNulty, J. K., Meltzer, A. L., & Olson, M. A. (2018). A dual-process perspective on how sexual experiences shape automatic versus explicit relationship satisfaction: Reply to Brody, Costa, Klapičlová, and Weiss (2018). *Psychological Science*, *29*, 670-672. doi: 10.1177/0956797618760848
- Hofmann, W., Rauch, W., & Gawronski, B. (2007). And deplete us not into temptation: Automatic attitudes, dietary restraint, and self-regulatory resources as determinants of eating behavior. *Journal of Experimental Social Psychology*, *43*, 497-504. doi: 10.1016/j.jesp.2006.05.004
- House, J. S., Landis, K. R., & Umberson, D. (1988). Social relationships and health. *Science*, *241*, 540-545. doi: 10.1126/science.3399889
- Imhoff, R., & Banse, R. (2011). Implicit and explicit attitudes toward ex-partners differentially predict breakup adjustment. *Personal Relationships*, *18*, 427-438. doi: 10.1111/j.1475-6811.2010.01308.x
- Keizer, R. (2013). Relationship satisfaction. A.C. Michalos (Ed.), *Encyclopedia of quality of life research* içinde (5437-5443). Netherlands: Springer.
- LeBel, E. P., & Campbell, L. (2009). Implicit partner affect, relationship satisfaction, and the prediction of romantic breakup. *Journal of Experimental Social Psychology*, *45*, 1291-1294. doi: 10.1016/j.jesp.2009.07.003
- LeBel, E. P., & Campbell, L. (2013). The interactive role of implicit and explicit partner evaluations on ongoing affective and behavioral romantic realities. *Social Psychological and Personality Science*, *4*, 167-174. doi: 10.1177/1948550612448196
- Lee, S., Rogge, R. D., & Reis, H. T. (2010). Assessing the seeds of relationship decay: Using implicit evaluations to detect the early stages of disillusionment. *Psychological Science*, *21*, 857-864. doi: 10.1177/0956797610371342
- Maniaci, M. R. (2015). *For better, for worse: Discrepancies between implicit and explicit evaluations in newlywed marriage*. (Yayımlanmamış doktora tezi). University of Rochester, New York.
- McNulty, J. K., Baker, L. R., & Olson, M. A. (2014). Implicit self-evaluations predict changes in implicit partner evaluations. *Psychological Science*, *25*, 1649-1657. doi: 10.1177/0956797614537833
- McNulty, J. K., Olson, M. A., Jones, R. E., & Acosta, L. M. (2017). Automatic associations between

- one's partner and one's affect as the proximal mechanism of change in relationship satisfaction: Evidence from evaluative conditioning. *Psychological Science*, 28, 1031-1040. doi: 10.1177/0956797617702014
- McNulty, J. K., Olson, M. A., Meltzer, A. L., & Shaffer, M. J. (2013). Though they may be unaware, newlyweds implicitly know whether their marriage will be satisfying. *Science*, 342, 1119-1120. doi: 10.1126/science.1243140
- Mikulincer, M., Birnbaum, G., Woddis, D., & Nachmias, O. (2000). Stress and accessibility of proximity-related thoughts: Exploring the normative and intraindividual components of attachment theory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78, 509-523. doi: 10.1037//0022-3514.78.3.509
- Mikulincer, M., Gillath, O., & Shaver, P. R. (2002). Activation of the attachment system in adulthood: Threat-related primes increase the accessibility of mental representations of attachment figures. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83, 881-895. doi: 10.1037/0022-3514.83.4.881
- Mikulincer, M., Hirschberger, G., Nachmias, O., & Gillath, O. (2001). The affective components of the secure base schema: Affective priming with representations of attachment security. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81, 305-321. doi: 10.1037//0022-3514.81.2.305
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2016). *Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change* (2. Baskı). New York: Guilford Press.
- Murray, S. L., Gomillion, S., Holmes, J. G., & Harris, B. (2015). Inhibiting self-protection in romantic relationships: Automatic partner attitudes as a resource for low self-esteem people. *Social Psychological and Personality Science*, 6, 173-182. doi: 10.1177/1948550614549386
- Murray, S. L., Holmes, J. G., & Collins, N. L. (2006). Optimizing assurance: The risk regulation system in relationships. *Psychological Bulletin*, 132, 641-666. doi: 10.1037/0033-2909.132.5.641
- Murray, S. L., Holmes, J. G., & Pinkus, R. T. (2010). A smart unconscious? Procedural origins of automatic partner attitudes in marriage. *Journal of Experimental Social Psychology*, 46, 650-656. doi: 10.1016/j.jesp.2010.03.003
- Murray, S. L., Pinkus, R. T., Holmes, J. G., Harris, B., Gomillion, S., Aloni, M., ... & Leder, S. (2011). Signaling when (and when not) to be cautious and self-protective: Impulsive and reflective trust in close relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 101, 485-502. doi: 10.1037/a0023233
- Nosek, B. A., Greenwald, A. G., & Banaji, M. R. (2007). The Implicit Association Test at age 7: A methodological and conceptual review. J. Bargh (Ed.), *Social psychology and the unconscious: The automaticity of higher mental processes* içinde (265-292). New York, NY: Psychology Press.
- Nuttin, M. J. Jr. (1985). Narcissism beyond Gestalt and awareness: The name letter effect. *European Journal of Social Psychology*, 15, 353-361. doi: 10.1002/ejsp.2420150309
- Orne, M. T. (1962). On the social psychology of the psychological experiment: With particular reference to demand characteristics and their implications. *American Psychologist*, 17, 776-783. doi: 10.1037/h0043424
- Payne, B. K., Cheng, C. M., Govorun, O., & Stewart, B. D. (2005). An inkblot for attitudes: Affect misattribution as implicit measurement. *Journal of Personality and Social Psychology*, 89, 277-293. doi: 10.1037/0022-3514.89.3.277
- Petty, R. E., Fazio R. H., & Brinol, P. (2009). The new implicit measures: An overview. *Attitudes: Insights from the new implicit measures* içinde (3-18). New York: Psychology Press.
- Pietromonaco, P. R., & Barrett, L. F. (2000). The internal working models concept: What do we really know about the self in relation to others? *Review of General Psychology*, 4, 155-175. doi: 10.1037/1089-2680.4.2.155
- Proulx, C. M., Helms, H. M., & Buehler, C. (2007). Marital quality and personal well-being: A meta-analysis. *Journal of Marriage and Family*, 69, 576-593. doi: 10.1111/j.1741-3737.2007.00393.x
- Reis, H. T., Aron, A., Clark, M. S., & Finkel, E. J. (2013). Ellen Berscheid, Elaine Hatfield, and the emergence of relationship science. *Perspectives on Psychological Science*, 8, 558-572. doi: 10.1177/1745691613497966
- Roberts, B. W., & Robins, R. W. (2000). Broad dispositions, broad aspirations: The intersection of personality traits and major life goals. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 26, 1284-1296. doi: 10.1177/0146167200262009
- Robles, T. F., Slatcher, R. B., Trombello, J. M., & McGinn, M. M. (2014). Marital quality and health: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 140, 140-187. doi: 10.1037/a0031859
- Rudman, L. A., Greenwald, A. G., & McGhee, D. E. (2001). Implicit self-concept and evaluative implicit gender stereotypes: Self and in-group share desirable traits. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 27, 1164-1178. doi: 10.1177/0146167201279009

- Scinta, A., & Gable, S. L. (2007). Automatic and self-reported attitudes in romantic relationships. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *33*, 1008-1022. doi: 10.1177/0146167207301013
- Shaver, P. R., & Mikulincer, M. (2002). Attachment-related psychodynamics. *Attachment & Human Development*, *4*, 133-161. doi: 10.1080/14616730210154171
- Shiffrin, R. M., & Schneider, W. (1977). Controlled and automatic human information processing: II. Perceptual learning, automatic attending, and a general theory. *Psychological Review*, *84*, 127-190. doi: 10.1037/0033-295X.84.2.127
- Sprecher, S., & Cate, R. M. (2004). Sexual satisfaction and sexual expression as predictors of relationship satisfaction and stability. J. H. Harvey, A. Wenzel, & S. Sprecher (Ed.), *The handbook of sexuality in close relationships* içinde (235-256). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Veroff, J., Douvan, E., & Kulka, R. A. (1981). *Mental health in America: Patterns of help-seeking from 1957 to 1976*. New York, NY: Basic Books.
- Wegner, D. M., & Bargh, J. A. (1998). Control and automaticity in social life. D. Gilbert, S. Fiske, & G. Lindzey (Ed.), *Handbook of social psychology* içinde (4. Baskı, Cilt. 1, 446-496). New York, NY: McGraw-Hill.
- Whisman, M. A. (2001). The association between depression and marital dissatisfaction. S. R. H. Beach (Ed.), *Marital and family processes in depression: A scientific foundation for clinical practice* içinde (3-24). Washington, DC: American Psychological Association.
- Zayas, V. (2003). *Personality in context: An interpersonal systems perspective*. (Yayımlanmamış doktora tezi). University of Washington, Washington.
- Zayas, V., & Shoda, Y. (2005). Do automatic reactions elicited by thoughts of romantic partner, mother, and self relate to adult romantic attachment? *Personality and Social Psychology Bulletin*, *31*, 1011-1025. doi: 10.1177/0146167204274100
- Zayas, V., & Shoda, Y. (2015). Love you? Hate you? Maybe it's both: Evidence that significant others trigger bivalent-priming. *Social Psychological and Personality Science*, *6*, 56-64. doi: 10.1177/1948550614541297
- Zayas, V., Surenkok, G., & Pandey, G. (2017). Implicit ambivalence of significant others: Significant others trigger positive and negative evaluations. *Social and Personality Psychology Compass*, *11*, e12360. doi: 10.1111/spc3.12360

Summary

Implicit Processes in Close Relationships: Implicit Partner Attitudes and Relationship Outcomes

Ezgi Sakman¹

Bilkent University

Close relationships have a very important place in human life, socializing with others and feeling belongingness are amongst our most fundamental psychological needs (see Baumeister & Leary, 1995; Bowlby, 1969/1982). Romantic relationships are especially important in adult life, many people cite being in a happy romantic relationship as an important life goal (Roberts & Robins, 2000). While being in a satisfying romantic relationship has been associated with many positive outcomes, such as happiness and subjective well-being (e.g., Diener, Suh, Lucas, & Smith, 1999; Easterlin, 2003), health and longevity (e.g., House, Landis, & Umberson, 1988; Robles, Slatcher, Trombello, & McGinn, 2014); stress in close relationships predict serious problems, such as loneliness (Cacioppo & Patrick, 2008) and depression (Beach, Sandeen, O'Leary, & Barlow, 1990). Owing to this centrality of close relationships in human life, a growing number of studies investigate the topic, constantly expanding the literature (for a review, see Reis, Aron, Clark, & Finkel, 2013).

Similar to other fields of psychology, the majority of these studies employ self-report measures (e.g., surveys, interviews). A major limitation of these measures is the fact that they rely only on the account of the participants and hence are susceptible to be confounded with the risk of participants not being entirely open and honest in their answers due to social desirability concerns (Ganster, Hennessey, & Luthans, 1983; Orne, 1962). Another limitation of self-report measures is the fact that they miss the implicit processes that take part outside of conscious awareness and hence are unavailable to be reported by the participants even if they do want to report them (Greenwald & Banaji, 1995; Petty, Fazio, & Brinol, 2009). Building on the Motivation and Opportunity as Determinants Model (MODE) of Fazio (1990), which argues that people's implicit evaluations are better predictors of their behaviors when their motivation and/or capacity are low for impulse control, it can be argued that close relationships is an area of life where implicit processes play

an important role, as the motivation and ego-resources for constant control of the automatic responses are likely to be depleted in the long-run in the relationship context (see Buck & Neff, 2012; Bushman, DeWall, Pond, & Hanus, 2014). With these considerations in mind, more and more studies have started using implicit measures in relationship science over the past years (for reviews, see Andersen, Saribay, & Przybylinski, 2012; Baldwin, Lydon, McClure, & Etchison, 2010). The aim of the present review is to briefly introduce implicit measures that are used in the close relationships field and to review the studies that investigate the links between implicit partner attitudes and key relationship outcomes.

Implicit Partner Attitudes and Measures

Implicit measures are those evaluation tools where the participants' uncontrolled automatic responses are recorded, so that the attitudes that are formed by implicit processes that lie outside of conscious awareness can be tapped into (for reviews see, Dijksterhuis & Bargh, 2001; Greenwald & Banaji, 1995). In relationship science, implicit partner evaluations have been conceptualized as the spontaneous positive or negative affect associated with the partner or partner-related symbols (Greenwald & Banaji, 1995), and the overall implicit associations in one's mind about the partner (DeHart, Pelham, & Murray, 2004). Based on this conceptualization, implicit partner evaluations have been commonly tested via the reaction times participants display for partner-related and unrelated stimuli and the interference they experience when these stimuli are presented in positive and negative contexts. The various implicit measures that follow this line of logic have shown that implicit positive evaluations towards partners are easier to make than negative ones (e.g., Banse, 1999; Zayas, 2003; Zayas & Shoda, 2005), yet this effect is moderated by positive or negative relationship events (e.g., Banse & Kowalick, 2007; Murray, Holmes, & Pinkus, 2010).

Address for Correspondence: ¹Ezgi Sakman, Ph.D., Bilkent University, Faculty of Economics, Administrative, and Social Sciences, Department of Psychology, Bilkent, Çankaya / Ankara.
E-mail: ezgi.sakman@bilkent.edu.tr

One of the most common implicit partner attitude measures is the Implicit Association Test (IAT), developed by Greenwald, McGhee, and Schwartz (1998). The IAT is a reaction time measure which assesses the degree to which different concepts are differentially associated with positive or negative evaluations in the mind by asking the participants to engage in a series of categorization tasks, where partner related stimuli are paired with the category of either good or bad. Another measure that aims to capture the implicit processes in close relationships is the Affect Misattribution Procedure (AMP) developed by Payne, Cheng, Govorun, and Stewart (2005). The AMP is a test that measures the extent to which the positive affect generated by being exposed to a pleasant stimulus (e.g., partner picture) is attributed to a succeeding stimulus and causes a more favorable evaluation of it, as an indicator of the implicit positivity associated with the first stimulus (i.e., the attitude object). The Name-Letter Task (NLT), developed by Nuttin (1985), is another implicit measure which asks the participants to rate the extent to which they like a randomly presented letter of the alphabet. Past studies have shown that evaluating the initials of one's name more favorably as compared to other letters is a measurement of implicit high self-esteem (Nuttin, 1985). DeHart and colleagues (2004) and LeBel and Campbell (2009, 2013) developed the Partner-Name-Letter Task (PNLT) by adapting this test to partner names and showed that the preference people have for their partners' initials is a measure of their implicit evaluations for them as well.

Implicit Partner Attitudes and Critical Relationship Factors and Outcomes

Numerous studies have shown that implicit partner attitudes and several relationship factors and outcomes are significantly related. The common theme of these studies is that positive implicit partner attitudes predict positive relationship outcomes.

One key factor in relationships is attachment orientations, which reflect the mental representation of significant others based on the quality of the interactions with them. Consistent with the literature on attachment, a positive relationship between secure attachment and positive implicit partner attitudes has been identified (Banse & Kowalick, 2007; Zayas & Shoda, 2005). A key relationship outcome, satisfaction, which predicts the quality and longevity of a relationship, has also been associated with implicit partner attitudes. More favorable automatic partner evaluations have been associated with higher satisfaction in both cross sectional (LeBel & Campbell, 2009) and longitudinal studies (McNulty, Olson, Meltzer, & Shaffer, 2013; Scinta & Gable, 2007). Considering the

key role of satisfaction in predicting subsequent relationship outcomes, it is quite sensible that positive implicit partner attitudes also predict reporting fewer problems in the relationship (McNulty et al., 2013) and lower chances of breaking up (LeBel & Campbell, 2009; Lee, Rogge, & Reis, 2010; Zayas & Shoda, 2005) in the future.

Implicit partner attitudes have been associated with several other key relationship outcomes in addition to satisfaction. Zayas and Shoda (2005) have shown that positive implicit partner attitudes predict higher commitment to and higher positive expectations from the relationship. Individuals with more positive implicit partner attitudes also report they are more willing to depend on their partners in risky situations (Murray et al., 2011) and engage in more constructive relationship behaviors (Faure, Righetti, Seibel, & Hofmann, 2018; LeBel & Campbell, 2013). Automatic evaluations about one's partner also track sexual experiences within the relationship. Individuals with more positive implicit partner attitudes report both higher frequency of sexual activity (Hicks, McNulty, Meltzer, & Olson, 2016) and higher number of orgasms during those sexual encounters (Hicks, McNulty, Meltzer, & Olson, 2018).

In addition to these cross-sectional studies that have established the links between implicit partner attitudes and key relationship outcomes, experimental studies have investigated the effects of these automatic evaluations on the outcomes. In experiments where the automatic associations regarding partners were manipulated via pairing partner-related symbols with either positive or neutral stimuli, those participants whose implicit partner attitudes were enhanced by the priming reported they felt closer to their partners and trusted their partners more (Murray et al., 2011). This experimentally induced implicit attitude enhancement also caused higher relationship satisfaction measured eight weeks later (McNulty, Olson, Jones, & Acosta (2017).

Discussion

As briefly reviewed above, implicit measures are very crucial and increasingly popular tools for studying close relationships. The growing number of studies reveal that implicit partner attitudes are related to several key relationship outcomes. Yet, the associations between these implicit measures and the traditional explicit measures have been the subject of a long-standing debate in the literature (see Fazio & Olson, 2003), and this debate is ongoing in the field of close relationships as well. Even though there are studies that report consistency between the two types of measurement (e.g., Banse & Kowalick, 2007; LeBel & Campbell, 2013), there are also studies that fail to report significant correlations

between them (for a meta-analysis, see Greenwald, Poehlman, Uhlmann, & Banaji, 2009). In addition to this uncertainty about the consistency between explicit and implicit measures, the fact that there are many different implicit measures and that these measures show great variance in their internal reliability (see Bosson, Swann, & Pennebaker, 2000) presents the question of which implicit measures are the more reliable ones. Currently, there are no studies that comprehensively cover all the major implicit measures used in relationship science and systematically compare them. A comparative analysis of the major implicit measures in terms of psychometric properties and predictive power for future relationship outcomes would be a welcome addition to the field.

Another issue in the measurement of implicit partner attitudes stems from the fact that past work has typically used measures that assume that IPEs are conceptualized on a single continuum with positive on one end and negative on the other (e.g., Banse & Kowalick, 2007; McNulty et al., 2013; Scinta & Gable, 2007). Yet, a defining feature of mental representations of significant others is their affective complexity (Andersen & Cole, 1990; Andersen & Chen, 2002), reflecting having experienced both favorable and unfavorable experiences with significant others (e.g., Murray, Holmes, & Collins, 2006). Indeed, recent work has shown that implicit evaluations about significant others are highly positive, but also contain some negativity; that is, significant others trigger positive and negative implicit evaluations simultaneously (Zayas & Shoda, 2015). Future studies employing measures that tap into both positive and negative implicit partner attitudes could be fruitful in capturing a comprehensive picture of the implicit processes that govern close relationships.

One other future research avenue is investigating how fast implicit partner attitudes are updated based on new experiences with partners and if more or less recent experiences play a more important role in this update. Early theories of implicit attitudes argued that implicit evaluations change harder as compared to explicit evaluations, and hence are less susceptible to new experiences (see Greenwald & Banaji, 1995). Yet, recent evidence suggests that implicit attitudes are sensitive to even one piece of counter-attitudinal information and can be updated accordingly (Cone, Mann, & Ferguson, 2017). It is conceivable that implicit attitudes towards partners are also subject to change as a function of both past and recent interactions with the significant others.

All these open research questions and the existing findings make the importance of uncovering the implicit processes in close relationships and including implicit partner attitude measures in future studies clear. It can be quite beneficial to regard implicit processes as a fun-

damental component of research in better understanding close relationships, which constitute an essential part of human experience.